

גליון מס' 1204

לג שנה לצאת העלון

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

משפטים - מברכין החודש - כ"ד שבט תשפ"ה - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

הוראות למעשה על פי השל"ה הקדוש

הוראה למעשה

ה האדם צריך לדעת שמי שבא על ידו תקלה לאחריים, הוא מתועב ואסור להנות ממנו שכבר עלה גורלו לאכילת אחרים, שכל מי שנעשה שליח לדבר עבירה - לא עץ מאכל הוא ובעל השור נקי, היינו שיוצא כל יתבודך אומר לאדם: מה אעשה לך? עוונך גרם. ואם נתחרט החוטא ועשה תשובה - מוחלים לו... (הרב מנחם הבבלי)

המקור בפרשה: "סקול יסקל השור ולא יאכל את בשרו" (שמות כא, כח).

הוראה למעשה

האדם צריך לדעת שאם הוא חוטא חלילה, הוא מביאש ומזיק לעולם בחובו ורק תשובה תתקן את קלקולו.

המקור בפרשה: "כי יפתח איש בור" (שמות כא, לג)

הוראה למעשה

האדם צריך להשמר מאש המחלוקת ומאש הכעס. צריך להשמר שמירה מהם שמירה יתירה שלא יצאו ממנו אפילו שלא במתכוון ובאונס, וכלל גדול הוא זה להביאו להיות קדוש בכל הקדושות.

המקור בפרשה: "כי תצא אש ומצאה קוצים" (שמות כב, ה)

הוראה למעשה

האדם צריך לדעת שגם אם הגיע רשעותו של חברו

דין השני וכשהלך הלך, ושבה הנשמה ליסודה (מנחם הבבלי)

המקור בפרשה: "לא תשא שמע שווא" (שמות כב, א)

הוראה למעשה

מישהו עני בתורה, לא תעשה לו הידור בדין, אבל מישהו עשיר בתורה - תעשה לו הידור בדין, כי צריך להקדים דין תלמיד חכם לאחר וגם להפוך בזכותו.

המקור בפרשה: "ודל לא תהדר בריבו" (שמות כג, ג)

הוראה למעשה

האדם צריך ללמוד מוסר השכל: מי הוא זה אשר מלאו ליבו להראות לפני יוצר כל ומשארות אשמו צרורות על שכמו, יקשקש ליבו כפעמון כאשר החל רוח ה' לפעמו בבית הקדוש אם ראוי לראיה, שהרי אסור להסתכל בדמות אדם רשע. ומכאן ש"יראה" דומה ל"יראה" (הרב מנחם הבבלי) ויש ללמוד מזה, אף כשהולך לבית הכנסת שגם הוא מקדש מעט, או לבית המדרש, כי השכינה שורה באילו המקומות הקדושים. ודבר זה יתן האדם אל ליבו (שיחזור בתשובה בכל פעם לפני שנכנס לבית הכנסת או לבית המדרש)

המקור בפרשה: "שלוש פעמים בשנה יראה כל זכורך" (שמות כג, ז)

לדרגה כזאת שצריך לחבול בו, עם כל זאת "תשב אנוש עד דכא" היינו שעדיין הרשע יכול להתחרט על הרעה ולעשות תשובה עד בא השמש, כלומר עד שלא תחשך השמש - תעשה תשובה גמורה ואז "השב תשיבנו לך שמלתך" - היינו שלא תהא נשמתך ערומה מהלבוש, כי במה תשכב וצעוק תצעק אל ה' בתפילה ובתחנונים ושמעתי כי חנון אני.

המקור בפרשה: "אם חבול תחבול שלמת רעך" (שמות כב, כה)

הוראה למעשה

האדם צריך לדעת שכלל גדול הוא - שהבקשה והתפילה והידידותי שהם בדמע לא תאחר להפיק רצון, שברית כרותה היא ששערי דמעה לא ננעלו (ברכות לב, ב) לכן מלאכת ודמעתך לא תאחר (הרב מנחם הבבלי).

המקור בפרשה: "מלאכתך ודמעתך לא תאחר" (שמות כב, כח)

הוראה למעשה

האדם צריך לדעת שאסור לשמוע בעל דין אחד כשאין חבריו עימו "יש כאן רמז נפלא שהנשמה והגוף הם שני בעלי דינים והדיין הוא יוצר כל יתברך, שבאים יחד - דן אותם. אמנם לאחר שכלה הגוף ונתעכל הבשר החוטא, נשאר בעל דין אחד בלי הנשמה, ואין דינים אותה והוא שכתוב "וכיפר אדמתו עמו" (דברים לב, מג) שהבשר האדמדם הוא הבעל

נקיי הדעת שיברוש שלים

יין לכבוד שבת

בהתרגשות לשמע בקשתי. לרגע הוא השתתק ואז החל לספר:

"זכור לי שבילדותי הייתי מתלווה לדודי בשעה שהיה הולך למכור יין בבתיים. הוא היה אז אברך צעיר ופרנסתו היתה דחוקה ביותר - ולכן היה נוהג בימי חמישי ושישי להתדפק על דלתות שכניו בירושלים ולהציע להם יין משובח שאשתו הרבנית מרים ז"ל היתה מכינה. אני הייתי עוזר לו למדוד את כמות היין שהיו מזמינים ממנו. וכך, בפרוטות המעטות שהיה מקבץ ממכירת היין - התאפשר לו לקנות לכבוד את מצרכי המזון הבסיסיים שבת".

ואז שוב נדם ר' לייבוש. ולאחר שתיקה ארוכה הפטיר ואמר: "דודי רבי משה היה צדיק אמיתי ותלמיד חכם עצום שקשה למצוא דוגמתו..."

הרה"ג רבי לייבוש שיינברגר שליט"א בביתו

כשביקרתי בביתו ובקשתי ממנו כי יספר לי דבר מה אודות הדוד - רבי משה. עיניו הכחולות נצצו

ב דירה עתיקה בת חדר וחצי בשכונת בתי-אונגרין, מתגורר אחד מנקיי הדעת שבירושלים - הרה"ג רבי לייבוש שיינברגר שליט"א. אביו, הגה"צ רבי ישעיה שיינברגר זצ"ל, היה אחת מדמויות ההוד של ירושלים מהדור הקודם. בימים ההם קברה של רחל אמנו היה נעול ברוב שעות היממה ורק לרבי ישעיה היה את המפתח ויכול היה להכנס לשם בכל עת שחפץ בכך. שם היה רבי ישעיה שופך את דמעותיו יחד עם קול בכיה של מאמע רחל.

רבי ישעיה היה חתנו של הגאון רבי פנחס לייבוש וובר זצ"ל - אביו של מורנו המשפיע הגאון החסיד רבי משה וובר זיע"א. המשפיע ורבי ישעיה היו, אפוא, גיסים. בתור ילד קטן זכה בנו רבי לייבוש שיינברגר שליט"א להסתופף בצילו של דודו הגדול, רבי משה ובר זיע"א.

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברגר זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

העלון יוצא לאור לעילוי נשמת 1400 הנרצחים, להשבת השבויים בשלום, לרפואת הפצועים ולשמירת עם ישראל מכל פגע

שאלות ותשובות קצרות על הפרשה:

1. מה הקשר (בנוסף למה שכתב רש"י) בין סוף הפרשה הקודמת לפרשה הנוכחית?

תשובה: בסוף הפרשה הקודמת כתוב רש"י: "ומה אבנים הללו שאין בהם דעת להקפיד על בזיונו, אמרה תורה הואיל ויש בהם צורך, לא תנהג בהם מנהג בזיון, חבירך שהוא בדמות יוצרך ומקפיד על בזיונו, על אחת כמה וכמה". א"כ איפוא מה שהתורה מדגישה בפרשתנו - "ואלה המשפטים היינו שהענין שלא לבזות אחרים - אלה הם ה-משפטים בה-הידיעה אשר תשים לפניכם.

2. בעל הטורים כותב על הפסוק הראשון בפרשתנו: "ואלה - נוטריקון: ו'חייב אדם לחקור הדין". המשפטים נוטריקון: "הדין מצווה שיעשה פשרה טרם יעשה משפט". אשר - נוטריקון: "ואם שניהם רוצים". תשים - נוטריקון: "תשמע שניהם יחד מדברים". צריך להבין מה בא בעל הטורים לומר לנו בכל המשפטים הנ"ל?

תשובה: אם. נקרא את דבריו מהסוף להתחלה, נקבל את הענין הבא: "תשמע שניהם יחד מדברים (ולא רק את הצד של אחד מהם וזאת) אם שניהם רוצים, הדין מצווה שיעשה פשרה טרם יעשה משפט (ואולם את זאת יעשה לאחר ש) חייב אדם לחקור את הדין" (ולא לעשות פשרה טרחת שתקפח את אחד מהם).

3. "ואלה - מוסיף על הראשונים - מה הראשונים מסיני, אף אלו מסיני" וכי היינו מעלים על דעתנו שהמשפטים האלה אינם מסיני?

תשובה: אכן, היינו יכולים לחשוב שלאחר מתן תורה כשכל עם ישראל נהיו אז ממלכת כהנים וגוי קדוש, לא יכולה להיות מציאות שיהודי יקר יהפך לעבד. בא איפוא רש"י להזהיר אותנו שלמרות ההתעלות המופלאה שהיתה לכל נשמות ישראל בהר סיני, (שהרי המדרש אומר שגם הנשמות שהיו עתידות להולד, היו במעמד הזה) יכול יהודי להדרדר לדרגת עבד עברי, ולכן עלינו לשמור את אורחותינו להמנע ממעשים אסורים, של גניבה וכיוצא בזה.

4. "על המילים "אשר תשים לפניכם" כותב רש"י: "לא תעלה על דעתך לומר 'אשנה להם הפרק וההלכה ב' או ג' פעמים עד שתאה סדורה בפייהם כמשנתה ואיני מטריח עצמי להבינם טעמי הדבר ופירושו', לכן נאמר אשר תשים לפניכם - כשולחן הערוך ומוכן לאכול לפני האדם". וצריך להבין מה המסר מפשט הדברים הללו של רש"י?

תשובה: ניתן לומר שרש"י בא לרמז בדבריו אלה את הפתגם המפורסם: "העיקר האיכות, ולא הכמות". וזאת משום שכשנדייק בדבריו נבין ש"לשים להם (פעם אחת) את הדברים כשולחן הערוך ומוכן לאכול לפני האדם", עדיף על פני "לשנות להם הפרק ב' או ג' פעמים מבלי להבינם את טעמי הדבר ופירושו.

לא היזק ולא גרם היזק, ואיך יכול לבוא לזה, על זה בא התנא בסוף דבריו ומפרש את תחילת דבריו, שאם יהיו כל מעשיו לשם שמים, אזי לא יגרם על ידו שום היזק לחיברו, וכנ"ל.

ששת ימים תעשה מעשיך וביום השביעי תשבת (כג, יב)

פירש רש"י: "אף בשנה השביעית לא תעקר שבת בראשית ממקומה".

וכך פירש רש"י בפסוק "שלוש פעמים בשנה" וגו' (פסוק ז): "לפי שהעניין מדבר בשביעית, הוצרך לומר שלא יתעקרו שלוש רגלים ממקומן".

וכמו כן בפסוק "ראשית בכורי אדמתך" (פסוק ט): "אף השביעית חייבת בביכורים".

מוכח מזה שהיה סלקא דעתך ששבת ושלוש רגלים וביכורים לא ינהגו בשביעית. וצריך ביאור.

אפשר לומר הטעם, שענין שבת בפשטות הוא כמו שכתוב בתורה "כי ששת ימים עשה ה' וגו'", לזכור שהכל ברא ה'. וכן עניין שלוש רגלים מבואר ברמב"ן על הפסוק "שלוש פעמים בשנה יראה כל זכורך אל פני האדון ה'": "שהוא האדון המפרנס עבדיו, ובנטלם פרס מלפניו יבואו אליו לראות מה יצוום". וגם בביכורים אומר המביא ביכורים "ראשית פרי האדמה אשר נתת לי ה'" (דברים כו, י).

אם כן, בשנה השביעית שמפקיר שדהו וכרמו והוא מגבורי כח עושי דברו, הוה אמינא שאינו צריך עוד להזכיר זאת לעצמו, והוא פטור משבת ושלוש רגלים והבאת ביכורים. לזה באה התורה לומר שגם בשנה השביעית חייב בשמירת שבת ובשלוש רגלים ובהבאת ביכורים.

ושם אלהים אחרים לא תזכירו לא ישמע על פיך, שלש רגלים תחג לי בשנה (כג, יג-יד)

אפשר לבאר הסמיכות של עבודה זרה לעילה לרגל, לרמז על מה שמסופר בנביא (מלכים א, יב, כח): "ויאמר ירבעם בלבו עתה תשוב הממלכה לבית דוד אם יעלה העם הזה לעשות זבחים בבית ה' בירושלים ושב לב העם הזה אל אדוניהם אל רחבעם מלך יהודה, ויועץ המלך יועש שני עגלי זהב ויאמר אליהם רב לכם מעלות ירושלם".

לא תהיה משכלה ועקרה בארצך את מספר ימך לאמלא וגו' (כג, כו)

הקשר של תחילת הפסוק עם סופו, אפשר לפרש על פי המסופר במסכת מגילה (כח, א): "אמר לו רבי לרבי יהושע בן קרחה ברכני, אמר לו יהי רצון שתגיע לחצי ימי. אמר לו ולכל ימך לא? אמר לו הבאים אחריך בהמה ירעו? פירש רש"י: "איני טוב לך לחיות ימים רבים כמוני, שאם כן לא יטלו בניך בגדולתך, ואתה נשיא והם כל ימיהם הדיוטות".

ולפי זה יתפרש הפסוק כך, אף על פי שלא תהיה משכלה ועקרה בארצך, ויהיו לך בנים, עם כל זה את מספר ימך אמלא באריכות ימים. כי גם בניך יתברכו, ויגיעו לאריכות ימים, ואז יטלו את הגדולה.

ואלה המשפטים אשר תשים לפניכם (כא, א)

פירש רש"י: "מה הראשונים מסיני אף אלו מסיני".

לכאורה אינו מובן, הלא הפרשה הזאת המשך היא מהפרשה הקודמת שכתוב בה "ומשה נגש אל הערפל אשר שם האלקים ויאמר ה' אל משה וגו' ואלה המשפטים", ואם כן זה פשוט שכל הפרשה בסיני נאמרה.

אפשר לומר בהקדים מה שמבאר כבוד קדושת אדמו"ר מורנו רבי יוסף יצחק מליובאוויטש נשמתו עדין, שהתורה היא חכמה ושכל האלקי, שניתן לישראל להשיגה בשכל האנושי. וזהו מצוות לימוד התורה, ששיגי אותה בשכלו, אבל ביחד עם זה צריך להיות חקוק במוחו תמיד שזוהי חכמה אלקית.

וכמוכן שביותר צריך לזרז בזה את האדם בשעה שהוא עוסק בדיני ממונות, שעליהם אמרו חז"ל "הרוצה להחכים יעסק בדיני ממונות" (בבא בתרא קעה, ב), והוא טרוד מאוד בשכלו להבין על בוריו, אז צריך לזכור ש"אורייתא וקודשא בריך הוא כולא חד", ולא לשכח מנותן התורה.

וזהו כוונת רש"י, מה הראשונים, הינו מהתחלת הפרשה עד אחרי עשרת הדברות "אתם ראייתם" וגו' שהזהירם על מה ששמענו מפי הגבורה אנכי ולא יהיה לך, מסיני, פירוש שבשעה שעוסקים בעניני אמונה בטח שזוכרים אז שקבלו זה מסיני, אף אחרונים מסיני, דהיינו ואלה המשפטים, שצריכים גם אז לכוון אל השם יתברך נותן התורה.

עוד אפשר לומר, שבא להשמיענו שקיום המשפטים ודיני הממונות, זה תלוי באמונה באנכי ה' אלהיך וגו'. שכאשר יודע שהכל הוא מה', לא ישים אל לבו לחמוד ולהתאוות לממון שאינו שלו, כי ידע שדבר שהשם לא רצה לתת לו לא יוכל לקחתו בכוחו ובמחשבותיו ובתחבולותיו, על כן יבטח בבוראו שיכלכלנו ויעשה הטוב בעיניו (לשון האבן עזרא על הפסוק לא תתמוד).

וזהו, מה הראשונים מסיני, היינו, כשיקבע בלבו הראשונים, "אנכי" ו"לא יהיה לך", על ידי זה יהיה קיום וחזק לקיים את האחרונים, שלא יחמד ממון שאינו שלו.

ואלה המשפטים

כתב בספר בית יעקב לכ"ק אדמו"ר מאיזביצא זצ"ל (בפרשתנו אות ה'), בביאור המשך של מצוות אלו למתן תורה, כי עשרת הדברות הם דברים המסורים ללב, ומהיכן ידעו ישראל אם הם מבוררים בהם, על זה רומזת פרשה זו, שה' יתברך נתן לישראל משפטים שחייב בנזקי קנייניו אם זיקו לחבורו, ובזה יהיה הביור. כי כח הקדושה שבאדם מתפשט אף על הקניינים, וכמו שמצינו בחמורו של רבי פנחס בן יאיר (חולין ז, א) ובעיזי דרבי חנינא בן דוסא (תענית כה, א); שאם האדם מבורר, אזי מתפשט הקדושה אף על קנייניו שלא יצא מהם נזק והפסד. ע"כ.

ובזה אפשר לבאר שייכות הדברים במאמר התנא (אבות פרק ב משנה יב) יהי ממון חברך חביב עליך כשלך כו' וכל מעשיך יהיו לשם שמים. כי יהי ממון חברך חביב עליך כשלך היינו שלא יעשה לממון חברו

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך וובר ז"ל

לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים - מרת יהודית רובינשטיין בת רבי נחום ז"ל - נפטרה ב' ניסן תשע"ג

"גזירה זו נגזרה מן השמים עוד לפני ארבעים שנה..."

החתן בחשבו כאשר עשה מעשהו בחשכה אין איש בעולם יודע ממנו. בבוקר כדרך החתנים לקח את כלתו לבוא אל בית חותנו, והנה תחת אשר קיווה שחותנו יצא לקראתו ויעניק לו מברכותיו וממתנת ידו, ראה אשר חותנו הסתגר בחדרו ולא נתן שום מבט משמח לקראת חתנו החדש והיחיד. הוא מצד עצמו צעד לקראת חדר חותנו בבקשה לפתחו בפניו, והנה קול חותנו יצא מאותו חדר לקראתו: צא נא איש בליעל חוטא ורוצח נפשות, אל תקרב עוד לארבע אמותי. החתן בשמעו מילים אלו רעדה אחזתו בראותו אשר כל מסתרי מעשיו נגלו בפני עיני הזכים של החכם חמיו. בשארית כוחותיו דחק את עצמו על הדלת וביקש בקול מיילל למען יפתח החכם את הדלת לפתח תשובה בפניו כי לא ידח ממנו נדח.

בידים רותתות פתח את הדלת בפניו, והנה שם נפל החתן שדוד מכל חושי נפשו

החכם בידעו אמנם אשר בחטא נורא זה נתגלגלה חובה על ידי חייב, וזה מנת חלקו הוא מן השמים, ראה צורך וחובה לקרב את חתנו זה למען לתקן לפחות את חלקו הוא אשר מעורב במעשה מחפיר זה מאת השם יתברך אשר לו נתכנו עלילות. בידיים רותתות פתח את הדלת בפניו, והנה שם נפל החתן שדוד מכל חושי נפשו בעודו מיילל בפני חתנו איש האלקים למען יורה לו תיקון לנפשו הסוררה.

החכם ראה שלא עת לחשות, קם מלוא קומתו הלך ללוות את הנפטר והספיד אותו תמרורים, ושפך שם את מלוא השתפכות נפשו בפני המיטה. קברו את החכם האורח בכבוד גדול.

החתן אשר לאט לאט שבה רוחו אליו ודעתו נטתה להתיישב נהפך לו שבעת ימי החופה לשבעת ימי אבל על חטאים אשר נתגלגלו לידו תוך שעות אחדות. לא נתן מנוח לנפשו ובא אל חותנו האדם היחיד שיוודע מסוד מעשים אלו למען יתן תיקון מתאים והראוי לו.

החכם אמר: טרם כל עליך להתענות, וללכת בחצות הלילה עת שעת אותו מעשה המחפיר להיות נוכח על קבר אותו נפטר להטות אוזן ולשמוע, ואשר תקלוט אזנו לבוא ולספר לפני חמיו. החתן לא איחר ומיד מילא את פקודת חותנו כאשר הורהו, ובחצות הלילה שמע קול נאקת חלל הדורשת "נקם ומשפט", ולקראתו נשמעה קול ענות, קול מנחמת ואומרת "יש דין ויש דיין".

בא החתן וסיפר זאת לחמיו החכם. החכם צוהו שנית לעשות כמעשה זה וללכת באות

המשך בעמוד הבא

הרה"ג ר' מנחם דוידוביץ זצ"ל. היה סופר סת"ם ידוע אשר כתב ספרי תורה רבים. נחשב כבר סמכא בעדה החרדית בתחומו. מבין אלה שסמכו את ידיהם עליו היה גאב"ד העדה החרדית הגאון רבי יצחק יעקב וייס זצ"ל

בקרבו את תאות הנגידות והעשירות, והוא נזכר וכרסם בעתיד עם זוגתו ברמה שווה הרי מן הצורך וההכרח הוא אשר גם הוא יהיה עשיר בכסף למען לא יפול בערכו מעיני אשתו בת החכם והעשיר. הרהורים ומחשבות אלו הולידו במוחו רעיון, והוא יצא חרש מחדרו אל הרחוב, רגליו הובילוהו באשר חפץ, אל בית הכנסת, מקום לינתו של החכם העשיר האורח, אשר צרור כספו בחיקו בדרכו לעלות אל ארץ הקודש. היטה אוזן והציץ מן החלונות מצא את החכם אותה שעה יושב בקרן זוית בעזרת נשים ועורך תיקון חצות, דפק על הדלת וביקש בקול תחנונים לפתוח לו את פתח בית הכנסת. הזקן בתומו קם ופתח את הדלת בשמחה, למען לא ישאר יחידי בבית הכנסת בלילה. אחר תיקון חצות החכם הזקן אנסתו שנה והלך לישון. החתן בראותו את עצמו יחידי וצרור הכסף מונח לנגד עיניו קם במלוא תאוותו קיפד את חייו, שיבר את התיבה לקח את כל הממון אשר היה נתון בה ובלב מלא סיפוק חזר לחדרו אל כלתו.

באותה שעה החכם אבי הכלה עודנו שוכב נרדם תוך הרהוריו על ספה שבביתו, ראה בחלום את כל המעשה אשר עשה חתנו. תוך חלחלה ורתת קם ממקומו טפח על ראשו ישב על הארץ ערך קינה על רוע מזלו, כך המשיך עד אור הבוקר אשר נשמע בעיר רעש והמולה על דבר הרצח המסתורי של אורח נכבד וישר בתוך בית הכנסת בדבר בצע ממון אשר היה נמצא ברשותו.

ד עשה נורא הובא בספר ראה מעשה. חכם אחד עשיר מופלג, לא היו לו בנים כי אם בת יחידה שהיתה חביבה עליו ביותר. שאל בחלום מי בן זוג בתו? השיבו לו כי מזלה הוא עם אחד רוצח. ויחרד האיש חרדה גדולה, מאותו יום פניו היו זועפים ולא גילה סודו לשום אדם, ומדי פעם בפעם אשר הזדמנו לבתו זיווגים שונים מעירו ומעיירות אחרות לא נתן לבו להשיב דבר, מפני פחד אותו התשובה.

הבחור ראה כי מן השמים הזמינו לו תורה וגדולה במקום אחד נתן אות הסכמתו וכתבו שטר אירוסין

באחד הימים החכם היה יושב בעלייתו ועוסק בלימודו, עלה במחשבתו מה יהיה סופו ועתידו התלוי בבתו יחידתו. בעודו מהרהר, ראה מלמעלה אשר בחור אחד רץ מגג אל גג כדי להגיע אל בית הכנסת אשר משם נשמע קול קדישים וברכו וקדושה. באותה שעה נכנסה אהבת הבחור בלבו, באמרו, זה בחור בודאי ירא שמים בתכלית, והוא הגון כנראה זרע קודש מחצבתו אשר חנכוהו על ברכי התורה והמוסר והדרך ארץ. קרא לבחור ואמר: מעשיך זה הכניס אהבתך בלבי, והנני מוכן לתת לך את בתי אשר רבו החפצים לקחתה, ולא רציתי לתיתה להם כאשר חששתי מפניהם, ועתה בראותי אותך אשר יראת ה' נוכח דרכך אם תרצה להתחתן בבתי הרי מעתה כל מחסורך עלי, כי חנני ה' וכי יש לי כל וכל טוב זה מיועד לך מצד בתי. הבחור ראה כי מן השמים הזמינו לו תורה וגדולה במקום אחד נתן אות הסכמתו וכתבו שטר אירוסין. תוך זמן קצר כבר היה מוכן הבית והעליה עבור הכלה וחתנה עם כל מיני תכשיטים ובגדים נאים. ונקבצו כל בני העיר לחופה, אשר נשתה ברוב פאר, בתוך הסעודה אשר נמשכה עד חצות הלילה אשר במיוחד החכם הזמין גדולי תורה למען יהיה סימן טוב לזוג החדש, ביניהם היה גם חכם גדול וזקן אחד אשר עבר אז דרך עירם, דרך עלותו לארץ הקודש, וכולם אמרו דברי תורה לכבוד אבי הכלה והחתן והמסובים. ואחר חצות נתפזרו כל אחד איש לביתו בשמחה, וגם אבי הכלה הלך לביתו, אבל לבו הלך חשכים ואין נוגה לו מפאת אותה התשובה שהשיבו לו אז על שאלתו מן השמים וכך ברעיונות נוגות עלה על משכבו בלב פועם מלא חרדה.

והחתן בראותו כי כל הכבוד הזה עשו הקהל למען חותנו החכם והעשיר מצא את עצמו דל ואביון לעומת כלתו. באותה שעה, בערה כאש קנאתו בלבו, ויצרו התחיל מפתחו ומלבה

לעילוי נשמת הבחור החשוב שמואל סגל ז"ל בן רחל שתחי'

חי כעמך ישראל

פנים יפות ומחויכות. הוא הזמין אותנו להיכנס לתוך ביתו החמים תרתי משמע. התיישבנו על כיסאותיו המרופדים והמפנקים והתחלנו לשטוח בפניו את הבעיה שנקלענו אליה. מיד לאחר ששמע את דברינו, הוא החל להזעיק את כל מי שהיה יכול בכדי לחלץ אותנו ממצוקתנו. ואולם בשל שעת הלילה המאוחרת מאמציו העלו חרס.

לבסוף הוא נזכר שישנו ארגון מסוים שמחלץ רכבים תקועים גם בשעות מאוחרות בלילה. הוא פנה לאותו הארגון ואכן לאחר שעה ארוכה הגיע אחד מנציגיו להושיט לנו עזרה.

בכל אותה העת המארח החביב לא נטש אותנו לרגע עד אשר נוכח לראות בעיניו שיש ביכולתנו לנסוע בבטחה במכונית ליעדנו.

רצו ז'אק ז'אק - אלוף

לאחר רגע ארוך של דומיה, החזיר את היהלום לכף ידו של הזקן ואמר לו: "במחשבה שניה, אינני מעוניין יותר באבן הזאת. מה שאני כן רוצה זה שאתה תעניק לי את היכולת שלך לתת מתנות יקרות שכאלה בחפץ לב ובקלות שכזאת."

נזכרתי בסיפור זה, כשהייתי לפני מספר שנים בעיירה מרוחקת מהעיר ניו-יורק שבאמריקה. חברי ואנוכי הגענו בשעת לילה מאוחרת לאותה עיירה, ואז גילינו שאירע תקר בגלגל המכונית שלנו. מכיון ששינו איננו מנוסים בתיקון תקרים שכאלה, החלטנו בלית ברירה לדפוק על הדלת הראשונה שנראה שקבוע על המשקוף שלה מזוהה.

ואכן לאחר חיפוש קל גילינו בית שכזה. בלב פועם מחרדה, דפקנו קלות על הדלת. יהודי חביב פתח בפנינו את הדלת והקביל את פנינו בסבר

ד עשה באיש זקן שהתגורר בקצה הכפר. יום אחד התדפק על דלת ביתו נער צעיר ופיו בקשה: "חלמתי אתמול בלילה שברשותך מצויה אבן יהלום יקרה עד למאוד, ובאתי לבקש שתעניק לי אותה במתנה."

הקשיב הזקן בקשב רב לדברי הנער שפגש לראשונה בחייו וכשחיוך נסוך מאוזן לאוזן על פניו, הגיב ואמר: "בחפץ לב אעניק לך את האבן היקרה שברשותי." תוך כדי דיבורו, ניגש למגירה הטמונה מתחת למיטתו, הוציא קופסה קטנה שבה הייתה טמונה האבן היקרה והושיט אותה לידו של הבחור הצעיר.

רגליו של העלם הצעיר קפאו על מקומם. הוא לא האמין שהקשיש יעניק לו אבן זו בקלות שכזאת ובנדיבות לב שכזו.

גזירה זו נגזרה - המשך מעמוד קודם

חשכו עיניה בראותה יללה גדולה מקיפה את כל העיר, אשר הבית והעליה עם בתה ונכדיה כולם ירדו חיים שאולה עבור התמוטטות פתאומית אשר התהוותה באותו בית, ולא נותר מהם שריד ופליט, לא מגוף ולא מממון, בעודה תולשת שערותיה באה ובשרה בשורת איוב זה לבעלה הזקן, באמרה: אתה אמרת שאתה נוטה למות ואתה ברוך ה' חי וקיים אבל אלה אשר חשבו עוד לחיות הם נעלמו מעיני כל חי. החכם הזקן בירך ברוך דין האמת בכל כוונת לבו, ואמר לאשתו: גזירה זו נגזרה מן השמים עוד לפני ארבעים שנה וידעית מגזרה זו היא אשר הציקה לי וגרמה לי מכאוב נפשי בפנימיות לבי, ומנעה ממני ליהנות כל מביתם ומשמחתם, לכן קראתיך פתאום הנה למען הציילך מאימת הדין אשר היתה מאיימת עליהם, ולולא שמעת ובאת, גם את היית מובלעת עמם, כי יש נספה בלא משפט, ובשעת הדין אין מדת הדין מבחינה בין צדיק לרשע, ואוי לרשע ואוי לשכנו. ה' יצילנו אמן.

מרוב הצער והיגון על הצרה העתידה לכל משפחתו משפחת בתו, לא חפץ להשתתף בשמחתם הזמנית. כולם הלכו לחופה והוא נשאר יחידי בביתו. ניגש לארון הספרים למען יקח ספר אשר יהיה לו לחבר ומשעשע בתוך ביתו. והנה מצא אשר אותה לילה היא ממש ליל תשלום הארבעים שנה. תיכף שלח אחר אשתו ובתו וקראם חזרה לבוא תיכף ומיד. אמנם בתו לא נשמעה לאביה וגם אשתו נמשכה אחרי שמחת ניהיה. אבל הוא שלח שליח רץ שנית באמרו היות ואחזתו שבץ והוא גוסס ונוטה למות, דורש מאשתו לבוא מיד כדי לשמוע את צוואתו. אזי אשתו לא יכלה להתמהמה, ולא אמרה דבר לבתה, למען לא לערבב שמחתה בתוגה, נשמטה מבין הקהל ובאה לביתה אל בעלה, החכם בבוא אשתו הכניס אותה בבית, וסגר עליה את הדלת, לרבות צעקותיה על אשר מונע ממנה ליהנות משמחת נכדיה, לא נתן לה לצאת מפתח הבית עד אור הבוקר.

השעה לשמוע מה יהיה מהות המשפט. החתן חזר בלילה השנית באותה שעה שכב בגוף רותת על יד קבר ההרוג, שמע שוב את אותו קול נאקת החלל הדורשת משפט, יצאה בת קול שנית ואמרה יש דין ויש דיין. אזי הרוצח פתח את פיו ואמר מתי יהיה המשפט? יצאה בת קול שנית ואמרה: כפי מדתו בסוף ארבעים שנה. החתן בא וסיפר כל אשר שמע לחותנו במצותו.

החכם רשם את כל הדברים בספר למען יהיה לו לזכרון, ואחר כך נתן לו תיקונים שונים. אבל החתן מאז החל להסתחר באותו כסף וההצלחה האירה לו פנים לרעתו. הוא היה תמיד טרוד במסחרו ולא נטה למלאות בשלימות את התיקונים הדרושים לנפשו הפגומה. עברו וחלפו הימים והחתן היה לבעל בית בפני עצמו, ונולדו לו בנים ובנות ועשה להם שידוכים טובים לפי רצונו, וזכה גם לראות בנים לבניו, וכולם מלאים אושר ועושר.

ויהיה יום, בחופת אחד מנכדי החכם בני בניו של החתן בעל בתו, החכם היה כבר זקן ומדוכא

בבוקר השכימה ללכת לראות בבית החתונה,

אימרת השבוע
מתורתו של הבעל שם טוב הקדוש
ענין ירידת הנשמה, היא בשביל העבודה האלקית, לברר ולזכך את המדות הטבעיים, אשר לכל זה יכול כל אחד ואחד לבוא, רק על ידי העבודה בתפילה.

הודעה משמחת:
העלון מופיע בחוברת "טועמיה" המופץ חינם במיילים. ניתן להצטרף במייל m025004569@gmail.com

הודעה חשובה: המעוניינים לקבל עצה, הכוונה וסיוע בנוגע להצלחה במציאת הזיווג, שלום בית, פרנסה ועוד על פי תאריך הלידה והשם מהרב **עדי ובר ארליך שליט"א** תלמידו כבנו של הגה"צ המשפיע רבי משה ובר זיע"א מתבקשים להתקשר **לטל': 053-3145549**

המעוניינים להתפלל על ציונו של המשפיע הגה"צ רבי משה ובר זיע"א - אוהבם של ישראל בכדי לזכות בישועה (ובמיוחד בנוגע לציונים וילדים) יגיעו לחלקת הרבנים שבה המנוחות ובשביל שמולין לציונו של מרן החי"א זיע"א ימישיכו להלך עד שימצאו שלט מצד ימין שמציין את מיקום הציון. רבים זכו שם בסייעתא דשמיא לישועה

הודעה לקוראי העלון: המעוניינים לקבל את העלון למייל שלהם ישלחו הודעה למייל: nafshechem@gmail.com

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגניז מרומים בל' אב - א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל נפטר ל' סיון ה'תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

